

Resultater 2025 Planlagt og faktisk bemanning

Av 100 000 planlagte sykepleiervakter, stod nesten 17 000 uten sykepleiere. Resultatene i norske kommuner har ikke forbedret seg vesentlig siden 2024 og det er bekymringsfullt. Langt lavere sykepleierbemanning enn planlagt truer pasientsikkerheten.

Hvert år kartlegger Norsk Sykepleierforbund avviket mellom planlagt turnus og faktisk bemanning i kommunenes helse- og omsorgstjeneste. Det er i 2025 det 8.året at dette gjøres på landsbasis.

Kartleggingen er et av virkemidlene for å vise hvordan bemanningssituasjonen faktisk er i de ulike tjenestene. Den dokumenterer at den formelle kompetansen på vakt er lavere enn planlagt og ansett nødvendig. Det påvirker kvaliteten på tjenestene som tilbys.

Undersøkelsen ble gjennomført ved at tillitsvalgte innhentet data fra bemanningsplaner og vaktlister for to ordinære uker i mars. De registrerte hvor mange sykepleiere, helsefagarbeidere og andre som var planlagt på vakt, og hvor mange som faktisk var på vakt.

Det ble kartlagt 1362 arbeidssteder over hele landet. 99442 vakter var planlagte sykepleiervakter. Kartleggingen viste at det i gjennomsnitt var 16,8 % av de planlagte sykepleiervaktene som ikke ble bemannet av sykepleiere. De forble ubemannet eller bemannet av personell med lavere kompetanse. I bolig med heldøgns bemanning er det tilsvarende tallet hele 25 %.

Kartleggingen avdekket at avviket mellom planlagt og faktisk sykepleierbemanning er størst på dagtid i ukedagene. Da er det nesten 19,6 % av de planlagte sykepleiervaktene som ikke er bemannet med sykepleiere.

I helgene er mangelen noe lavere. På lørdag og søndag er 8,3 % av de planlagte sykepleiervaktene som ikke er bemannet med sykepleiere i motsetning til eks onsdag hvor avviket er størst 19,9 %.

Avviket blant helsefagarbeidere er også betydelig. 10,6 % av planlagte vakter for helsefagarbeidere ble stående udekket eller erstattet. Disse vaktene blir oftere erstattet av personer uten formell

kompetanse. Vi ser at det er et svært høyt antall vakter (avvik på 72,2 %), som blir dekket av assistenter uten helsefaglig bakgrunn.

Dette står i sterk kontrast til den økende kompleksiteten i sykepleietjenesten hvor kompetansebehovet øker tilsvarende.

Vi finner store nasjonale variasjoner både på fylkes-, -kommune og type tjenester. Av fylkene er de største avvikene i Nord-Norge og Innlandet. I Troms og Finnmark var forskjellen mellom planlagte og faktiske sykepleiervakter 22,3%, for Nordland 24,8 % og for Innlandet 23%. Informasjon om lokale resultater kan innhentes fra NSF's fylkeskontorer.

Noe av årsaksforklaringen til bemanningsavvikene i flere kommuner er at stillinger står ubesatt som følge av store rekrutteringsutfordringer for sykepleiere. Mer enn en firedel av de kartlagte arbeidsstedene oppgir dette som en forklaring på avviket.

Under 10% av de kartlagte arbeidsstedene oppgir at man i turnusplanen har tatt høyde for fravær. På disse stedene er det likevel tilnærmet like stort avvik som for landsgjennomsnittet.

Litt over 10 % av arbeidsstedene har et klart lavere avvik med oppgitt begrunnelse enten utstrakt bruk av vikarbyrå eller særskilt oppbemanning. Uten disse registreringene ville landsgjennomsnittet vært enda mer alvorlig.

Tallene er en del av en trend over mange år og viser sårbarheten i tjenestene.

NSF sin store bekymring er:

- ▶ En dramatisk forskyvning av sykepleier- og helsefagarbeidervakter til ufaglærte/assistenter
- ▶ Det er totalt sett stor mangel på formell kompetanse i kommunene
- ▶ Når det er færre sykepleiere på jobb, blir belastningen større på gjenværende faglært personale
- ▶ Lav bemanning og manglende kompetanse reduserer kvaliteten i tjenestene og er en trussel mot pasientsikkerheten

Oppdatert 2.6.2025